

Zaburzenia funkcji poznawczych - aspekty neuropsychologiczne

Osoby z zaburzeniami funkcji poznawczych zmagają się z wieloma problemami, czasem wyzwaniem mogą być zwykłe, codzienne czynności. Specjaliści podkreślają, że rehabilitacja neuropsychologiczna oraz stosowanie technik kompensacyjnych pozwalają łagodzić deficyty i poprawiają jakość życia. Co dokładnie rozumiemy pod pojęciem zaburzeń funkcji poznawczych? Jak sprawdzić, czy mamy z nimi do czynienia? Na te i inne pytania odpowiada ekspert programu „Zdrowa ONA”, neuropsycholog, mgr Ewa Paprot.

Do procesów poznawczych, a więc funkcji mózgu, dzięki którym zdobywamy i przetwarzamy wiedzę o rzeczywistości oraz potrafimy tę wiedzę odpowiednio zastosować, należą między innymi funkcje językowe, pamięciowe, uwagowe i przestrzenne. W konsekwencji uszkodzenia mózgu, zależnie od lokalizacji, mogą pojawić się zaburzenia tych procesów. Niepokojące objawy wymagają precyzyjnej diagnozy neuropsychologicznej - mówi ekspert programu „Zdrowa ONA”.

O jakich zaburzeniach mowa?

Afazja (zaburzenia językowe) – występuje w następstwie uszkodzenia okolic mózgu zaangażowanych w funkcje językowe (zwykle są one zlokalizowane w lewej półkuli). Wówczas, u osób, które przed zachorowaniem normalnie mówiły, pojawiają się trudności z tworzeniem wypowiedzi, rozumieniem komunikatów słownych, z czytaniem i pisaniem.

Zaburzenia pamięci - trudności w przypominaniu sobie zdarzeń z przeszłości (sprzed zachorowania) są zwykle niewielkie, natomiast zapamiętanie nowych informacji, a więc tego, co dzieje się obecnie, sprawia spory problem.

Zaburzenia uwagi – mówimy o nich, gdy obserwujemy problemy ze skupieniem uwagi na wykonywanej pracy, czy trudności z szybkim i trafnym reagowaniem na istotne z punktu widzenia zadania bodźce (tak jak w trakcie jazdy samochodem).

Testy sprawdzające

Diagnoza neuropsychologiczna stanowi pełną ocenę funkcjonowania chorego. Pozwala określić sfery prawidłowego funkcjonowania oraz deficyty, ich specyfikę i głębokość. To, czy wymagają terapii i kompensacji, w celu zmniejszenia wpływu trudności na codzienne funkcjonowanie. W badaniu neuropsychologicznym stosuje się odpowiednie testy diagnostyczne, a dalsze postępowanie planuje się indywidualnie, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb i możliwości chorego i modyfikuje się je wraz z dynamiką poprawy - mówi neuropsycholog, mgr Ewa Paprot.

Źródło zaburzeń

Większość z nas zapewne skojarzyła wspomniane objawy zaburzeń funkcji poznawczych z osobami starszymi, np. z naszymi dziadkami. Słusznie, fizjologiczne starzenie się mózgu wpływa na procesy językowe, wzrokowo-przestrzenne, myślenie oraz stan emocjonalny. Jednak kiedy trudności są głębsze niż u większości osób w podobnym wieku lub pojawiają się u osób młodszych, mogą być konsekwencją chorób neurodegeneracyjnych lub naczyniowych mózgu.

Ewentualne problemy z pamięcią czy koncentracją uwagi u osób młodych mogą wynikać także z przemęczenia nauką, pracą, długich godzin spędzonych przed komputerem itp. Tzw. „odespanie” może pomóc i zaburzenia ustąpią. Jeżeli jednak tak się nie stanie lub

będą one się wręcz nasilać, należy skonsultować się z lekarzem, który skieruje na badanie neuropsychologiczne i może zdecydować o konieczności leczenia i rehabilitacji.